

2015 m. kovo 11 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0064

2014 m. buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pažangos ataskaita

2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2014 m. buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pažangos ataskaitos (2014/2948(RSP))

(2016/C 316/06)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2005 m. gruodžio 16 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą suteikti ES narystės siekiančios šalies kandidatės statusą ir į jos 2013 m. gruodžio 17 d. išvadas; atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 16 d. Europos Sąjungos Tarybos išvadas,
  - atsižvelgdamas į 2003 m. birželio 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimui Salonikuose pirmininkavusios valstybės narės išvadas dėl Vakarų Balkanų šalių stojimo į Europos Sąjungą perspektyvos,
  - atsižvelgdamas į buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ir ES stabilizacijos ir asociacijos tarybos vienuoliktojo susitikimo 2014 m. liepos 23 d. išvadas,
  - atsižvelgdamas į Komisijos pažangos ataskaitą (SWD(2014)0303), jos 2014 m. spalio 8 d. komunikatą „Plėtos strategija ir pagrindiniai uždaviniai 2014–2015 m.“ (COM(2014)0700) ir į 2014 m. rugpjūčio 19 d. priimtą orientacinį strategijos dokumentą (2014–2020 m.),
  - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliucijas 817 (1993) ir 845 (1993),
  - atsižvelgdamas į Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimą dėl 1995 m. rugsėjo 13 d. laikinojo susitarimo taikymo,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. spalio 10–11 d. patvirtintą Venecijos komisijos nuomonę dėl septynių buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos konstitucijos pakeitimų,
  - atsižvelgdamas ESBO Demokratinėms institucijoms ir žmogaus teisių biuro tarptautinės prezidento ir pirmalaikių parlamento rinkimų stebėjimo misijos nustatytus faktus,
  - atsižvelgdamas į ES ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos jungtinio parlamentinio komiteto 12-ojo susitikimo, vykusio 2014 m. lapkričio 26–27 d., rekomendacijas,
  - atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas,
  - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto nuolatinio pranešėjo buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos klausimu darbą,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija devynerius metus yra ES šalis kandidatė ir šalis, padariusi didžiausią pažangą derindama savo teisės aktus su *acquis*;
- B. kadangi Komisija šeštus metus iš eilės rekomendavo Tarybai pradėti derybas; kadangi šalis pasirengusi derėtis su ES; kadangi pastaruosius aštuonerius metus Parlamentas nuolat ragino pradėti stojimo derybas su šalimi ir kadangi tolesnis derybų pradžios vėlinimas gali daryti neigiamą poveikį pertvarkos procesams šalyje ir ES patikimumui regione;
- C. kadangi Taryba stabdė perėjimą prie kito stojimo proceso etapo dėl neišspręstos pavadinimo problemos su Graikija; kadangi dvišaliai klausimai neturi būti kliūtis, stabdanti stojimo derybas su Europos Sąjunga; kadangi dėl ES integracijos proceso pažangos trūkumo gali didėti išlaidos, susijusios su regioniniu stabilumu, būti daromas poveikis ES patikimumui ir sumažėti šalies demokratiniai standartai;
- D. kadangi toks tolesnis atidėliojimas prisideda prie didėjančio Makedonijos visuomenės nusivylimo dėl ES integracijos proceso aklavietės, dėl jo taip pat gali paaštrėti šalies problemos ir padidėti vidaus įtampa;

2015 m. kovo 11 d., trečiadienis

- E. kadangi kiekviena (potenciali) šalis kandidatė bus vertinama pagal jos nuopelnus ir stojimo tvarkaraštis nustatomas pagal būtinų reformų įgyvendinimo spartą bei jų kokybę;
- F. kadangi dvišaliai klausimai turi būti kuo anksčiau pradedami konstruktyviai spręsti, atsižvelgiant į Jungtinių Tautų ir ES principus bei vertybes;
- G. kadangi konstruktyvus ir visapusiško vyriausybės ir opozicijos dialogo nebuvimas ir porinkiminių opozicijos vykdomas boikotas trukdė parlamento darbu; kadangi ir vyriausybės, ir opozicijos bendra pareiga yra užtikrinti tvarų politinį bendradarbiavimą, kuris būtinas šalies demokratiniam vystymuisi ir Europos darbotvarkės vykdymui; kadangi rinkimai vyko neobjektyvus įvykių nušvietimo žiniasklaidoje ir nepakankamo valstybės ir partijų veiklos atskyrimo sąlygomis;
- H. kadangi per jungtinio parlamentinio komiteto 12-ąjį negalėjo būti priimtose bendros rekomendacijos; kadangi visapusiškai veikiantis jungtinis parlamentinis komitetas yra priemonė užtikrinti stojimo proceso parlamentinę kontrolę;
- I. kadangi teisinė valstybė, žiniasklaidos laisvė, regioninis bendradarbiavimas ir geri kaimyniniai santykiai yra pagrindiniai ES plėtros proceso elementai;
- J. kadangi korupcija ir organizuotas nusikalstamumas ir toliau yra rimtos problemos; kadangi ir toliau kyla grėsmė saviraiškos laisvei ir žiniasklaidos nepriklausomybei;
1. devintą kartą iš eilės kartoja savo raginimą Tarybai nedelsiant nustatyti stojimo derybų pradžios datą, kad nebūtų prarastas entuziazmas ir kad būtų paspartintos su *acquis* susijusios reformos ir stiprinamas demokratizacijos procesas; kartoja, kad, jo nuomone, šalies pavadinimo problema, kuri yra dvišalis klausimas, negali būti kliūtis pradėti stojimo derybas, tačiau ji turėtų būti išspręsta prieš pasibaigiant stojimui procesui; pritaria Komisijos nuomonei, kad šalių negebėjimas pasiekti kompromisą po beveik du dešimtmečius per tarpininkus vykstančių derybų tiesiogiai ir neigiamai veikia šalies ir jos gyventojų europinius siekius; ragina abi vyriausybes imtis konkrečių veiksmų siekiant rasti abiem šalims priimtina sprendimą; pakartoja, kad svarbu ir būtina vadovautis konstruktyviu požiūriu sprendžiant nesutarimus su kaimynais dėl šių dvišalių klausimų;
  2. primena valstybių narių išipareigojimą grįžti prie klausimo 2015 m., kad būtų galima pradėti stojimo derybas; mano, kad stojimo į ES derybų pradžia gali vien tik teigiamai paveikti pastangas išspręsti dvišalius ginčus ir drauge paskatinti tolesnes būtinas reformas, ypač susijusias su teisine valstybe, teisminių institucijų nepriklausomybe ir kova su korupcija; pabrėžia, kad toliau atidėliojant derybų pradžią daromas vis didesnis ir nenusipėjamas poveikis šaliai ir regiono stabilumui; pabrėžia, kad toliau nekeičiant esamos padėties kenkiama ES plėtros politikos patikimumui ir efektyvumui ir jos pozicijai regione;
  3. pakartoja savo poziciją, kad dvišaliai klausimai neturėtų būti naudojami stojimo procesui stabdyti; mano, kad jie neturėtų sudaryti kliūtis oficialiai pradėti stojimo derybų, tačiau jie turi būti išspręsti kuo anksčiau stojimo proceso metu; atkreipia dėmesį į tai, kad viena iš šalių nesilaiko 2011 m. gruodžio 5 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimo dėl 1995 m. rugsėjo mėn. laikinojo susitarimo taikymo; ragina Graikiją vėl patvirtinti 2003 m. Salonikų darbotvarkėje priimtą išipareigojimą sukurti palankią aplinką siekiant spręsti dvišalius skirtumus vadovaujantis Europos vertybėmis ir principais; ragina toliau daryti pažangą, be kita ko, plėtojant aukšto lygio tarpvyriausybinius ryšius ir dvišalius santykius su Bulgarija siekiant sudaryti susitarimą dėl gerų kaimyninių santykių, kuriuo būtų išspręstos bendros problemos; pakartoja savo susirūpinimą dėl istorinių argumentų naudojimo dabartinėse diskusijose su kaimynais ir palankiai vertina visas pastangas kartu su kaimyninėmis ES valstybėmis narėmis minėti bendrus istorinius įvykius; mano, kad taip galėtų būti prisidedama prie geresnio istorijos supratimo ir gerų kaimyninių santykių;
  4. ragina ES labiau įsitraukti sprendžiant šalies pavadinimo problemą ir remia aktyvų požiūrį, kurį taiko ES politiniai vadovai; ragina naująją Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją parengti naujas iniciatyvas, kurios padėtų išeiti iš dabartinės aklavietės ir, bendradarbiaujant su JT specialiuoju atstovu, imtis veiksmų, kad būtų rastas abiem pusėms priimtinas sprendimas; ragina Tarybą pirmąjį 2015 m. pusmetį surengti išsamią diskusiją dėl Makedonijos stojimo į ES perspektyvos; pabrėžia, kad vykstant integracijos procesui visos šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės turėtų būti vertinamos pagal jų pačių nuopelnus; mano, kad toliau plėtojant aukšto lygio stojimo dialogą su Komisija reformų procesas taptų dar kokybiškesnis;

2015 m. kovo 11 d., trečiadienis

5. ragina visas NATO valstybes nares ir ypač visas ES valstybes nares, kurios yra NATO valstybės narės, aktyviai remti šalies stojimą į NATO siekiant užtikrinti didesnę saugumą ir politinį stabilumą Pietryčių Europoje;

6. ragina sukurti tarpvalstybinį bendradarbiavimą istorijos, kultūros, švietimo ir Europos vertybių skatinimo srityse, kuriuo būtų remiamos demokratinė pokyčių įgyvendinimo pastangos; šiuo atžvilgiu ragina kaimynines ES valstybes nares gerų kaimyninių santykių dvasia remti ryžtą įgyvendinti demokratinis pokyčius – tai reiškia teikti paramą tam, kad būtų pradėtas derybų procesas;

7. ragina šalį drauge su kaimyninėmis šalimis įsteigti bendrus ekspertų komitetus istorijos ir švietimo klausimais, siekiant prisidėti prie objektyvaus istorijos aiškinimo, stiprinti akademinį bendradarbiavimą ir skatinti teigiamą jaunosios kartos požiūrį į kaimynus;

8. ryžtingai ragina valdžios institucijas ir pilietinę visuomenę imtis tinkamų priemonių siekiant istorinio susitaikymo, kad būtų panaikinta skirtingų etninių ir nacionalinių grupių, įskaitant bulgarų tautybės piliečius, tarpusavio ir vidinė atskirtis;

9. atkreipia dėmesį į pasiūlytą Konstitucijos pakeitimų rinkinį; mano, kad kai kuriuos pasiūlymus, įskaitant nuostatas dėl santuokos apibrėžties ir tarptautinių finansinių zonų formavimo, būtų galima dar patobulinti pagal Venecijos komisijos rekomendacijas; taip pat primena, kad būtina paisyti Europos žmogaus teisių konvencijos ir atsižvelgti į ES *acquis*; pabrėžia, kad būtina kruopščiai pasirengti įgyvendinti su bet kokiais Konstitucijos pakeitimais susijusius teisės aktus; pabrėžia, kad ilgą laiką galiojančių Konstitucijos pakeitimų procesui reikia plačios politinės paramos, konstruktyvaus dialogo ir visų politinių partijų bendradarbiavimo; pabrėžia, kad reikia rengti visas šalis apimančias viešąsias diskusijas ir atidžias konsultacijas ir siekti sutarimo su opozicijos partijomis, pilietine visuomene ir atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis;

10. yra susirūpinęs dėl didelės priešpriešos šalyje; primygtinai ragina vyriausybę gerbti parlamento vaidmenį suteikiant pakankamai galimybių ir laiko konsultacijoms, įskaitant konsultacijas dėl Konstitucijos pakeitimų, siekiant užtikrinti visapusišką nepriklausomą parlamentinę kontrolę; ragina vyriausybę ir visas politines partijas imtis veiksmų, kad būtų pagerinti santykiai, išlaikytas politinis stabilumas, užtikrinamas tvarus ir konstruktyvus politinis bendradarbiavimas ir greičiau vykdoma Europos darbotvarkė; primena, kad kompromisai yra labai svarbūs, kad demokratija veiktų; pabrėžia, kad būtina gerinti stojimo proceso skaidrumą ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą; pabrėžia, kad porinkiminių boikotas yra problema, kurią reikia spręsti vadovaujantis bendros vyriausybės ir opozicijos atsakomybės principu siekiant, kad parlamentas veiktų tinkamai; ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją bendradarbiauti su visomis šalimis siekiant palengvinti politinį dialogą;

11. yra labai susirūpinęs dėl blogėjančių vyriausybės ir opozicijos santykių, visų pirma, susijusių su ministro pirmininko pastaruoju metu paskelbtų kaltinimų opozicijos vadovui ir pastarojo atsakomųjų kaltinimų dėl kriminalinių nusikaltimų; smerkia bet koki neteisėtą sekimą ir ragina visus kaltinimus paskelbti viešai ir leisti apie juos laisvai pranešti; ragina atlikti visų kaltinimų ir vykdyto sekimo nepriklausomą tyrimą, kuris vyktų visapusiškai laikantis skaidrumo, nešališkumo ir nekaltumo prezumpcijos principų; pakartoja, kad svarbu užtikrinti, kad būtų laikomasi pagrindinio saviraiškos laisvės principo; ragina visus politinius veikėjus pradėti konstruktyvų dialogą siekiant susitelkti ties šalies ir jos piliečių strateginiais prioritetais;

12. apgailestauja, kad opozicija nedalyvauja nuolatinėje jungtinio parlamentinio komiteto veikloje; mano, kad itin svarbu užtikrinti, kad jungtinis parlamentinis komitetas veiktų gerai ir vykdant jo veiklą veikloje būtų tinkamai atstovaujama visoms politinėms partijoms;

13. yra susirūpinęs, kad etninių grupių sambūvis išlieka trapus ir yra problema šaliai; yra susirūpinęs dėl didėjančios įtampos tarp etninių grupių, kuri rodo, kad trūksta bendruomenių tarpusavio pasitikėjimo; griežtai smerkia naudojimąsi etnocentriškais ir neapykantą kurstančiomis kalbomis, visų pirma per rinkimų kampanijas; pabrėžia, kad pradėjus ES stojimo derybas šaliai gali būti padedama geriau spręsti šią problemą didinant etninę sanglaudą, kad būtų pasiektas šis bendras tikslas; smerkia visų formų ekstremalų nacionalizmą ir etnocentrizmą, dėl kurio visuomenėje didėja susiskaidymas; ragina visas politines partijas ir pilietinės visuomenės organizacijas aktyviai skatinti įtraukios ir tolerantiškos daugiatautės ir daugelio religijų visuomenės kūrimą ir ginti visoms etninėms mažumoms priklausančių asmenų pagrindines teises; primena, kad švietimo vaidmuo yra labai svarbus siekiant, kad skirtingi asmenys vieni kitus toleruotų ir gerbtų; ragina Komisiją sparčiau įgyvendinti projektus ir programas, kuriais siekiama stiprinti etninių grupių dialogą ir tarpusavio supratimą;

2015 m. kovo 11 d., trečiadienis

14. palankiai vertina tai, kad ES darbotvarkė tebėra šalies strateginis prioritetasis; skatina šalį toliau įtvirtinti reformas, pakeisti šalies ateičiai Europoje vis dar galinčias trukdyti politikos kryptis ir praktiką ir užtikrinti pažangą siekiant su ES susijusių reformų prioritetu, be kita ko, vedant aukšto lygio dialogą stojimo klausimais;

15. pažymi, kad ESBO Demokratinė institucijų ir žmogaus teisių biuras įvertino, kad 2014 m. birželio mėn. vykę prezidento ir pirmalaikius parlamento rinkimai buvo administruojami veiksmingai; išreiškia susirūpinimą dėl neaiškiai atskirtos valstybės ir partijos veiklos, o tai prieštarauta tarptautiniams išsipareigojimams dėl demokratinė rinkimų, taip pat yra susirūpinęs dėl šališkų žiniasklaidos pranešimų ir kaltinimų dėl rinkėjų bauginimo; palankiai vertina rinkimų reformas, tačiau primygtinai ragina valdžios institucijas iširti tariamus pažeidimus prieš ir per rinkimus; ragina vyriausybę tinkamu metu atkreipti dėmesį į Demokratinė institucijų ir žmogaus teisių biuro rekomendacijas siekiant patobulinti rinkimų procedūrą, įskaitant rinkėjų sąrašų tvarkymą ir tikslumą; taip pat šiuo požiūriu primena, kad būtina sudaryti tarptautinius standartus atitinkančius rinkėjų sąrašus;

16. primygtinai ragina vyriausybę atkreipti dėmesį į trūkumus pagalbos įgyvendinimo pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę srityje, pvz., sisteminės kontrolės sistemos problemas, nepakankamą institucijų vidaus ir tarpinstitucinį koordinavimą, atsilikimą viešųjų pirkimų srityje, žemą lėšų panaudojimo lygį ir institucijų gebėjimus; ragina pagerinti ES pagalbos ir nacionalinių reformų strategijų sąsają ir Pasirengimo narystei pagalbos priemonės lėšas naudoti daug didesnio masto biudžeto decentralizavimui šalyje atsverti; ragina imtis veiksmų, kad būtų neleidžiama toliau prarasti pagalbą, ir paspartinti programos įgyvendinimą siekiant padidinti ES pagalbos poveikį;

17. palankiai vertina 2014 m. vasario mėn. priimtą naująją valstybės tarnybos ir darbo valstybinėse įstaigose teisės aktų sistemą, nes tai yra pirmasis žingsnis vieningų, skaidrių ir atskaitingų valstybės valdymo institucijų užtikrinimo linkme; yra susirūpinęs, kad nepaisant pažangos teisėkūros srityje viešojo administravimo institucijos išlieka susiskaidžiusios, politizuotos ir priklausomos nuo politinės įtakos; ryžtingai ragina jas didinti savo profesionalumą ir nepriklausomumą visais lygmenimis; skatina stengtis įgyvendinti šiuos įstatymus tinkamai paisant skaidrumo, nuopelnų ir nešališko atstovavimo principų; ragina vyriausybę priimti viešųjų finansų valdymo reformos programą;

18. primygtinai ragina visapusiškai įgyvendinti Ohrido pagrindų susitarimą; ragina baigti šio susitarimo įgyvendinimo persvarstymą, kad būtų pateiktos politinės rekomendacijos; itin rekomenduoja Ohrido pagrindų susitarimą laikyti esminiu teisinės valstybės, bendruomenių tarpusavio santykių ir tolesnės decentralizacijos elementu; ryžtingai ragina vystyti vietos valdymą ir skatinti ilgalaikes pasitikėjimo priemonės politiniu lygmeniu, pvz., rengti viešąsias diskusijas siekiant paaiškinti Ohrido pagrindų susitarimo naudą; ragina vyriausybę ir kompetentingas vietos valdžios institucijas įgyvendinti integruoto švietimo strategiją ir padidinti tam tikslui skirtą finansavimą; mano, kad svarbu į procesą įtraukti pilietinės visuomenės organizacijas; rekomenduoja imtis aktyvesnių veiksmų siekiant užtikrinti visų bendruomenių etninį, kultūrinį ir kalbinį savitumą;

19. palankiai vertina aukštą teisės aktų suderinimo su *acquis* lygį ir dėl išsamių teismų reformų didėjančių teismų efektyvumą ir profesionalumą; tačiau yra susirūpinęs dėl nederamos politinės įtakos kai kuriems teismo procesams ir pabrėžia, kad teisminės institucijos turėtų išlikti nepriklausomos nuo bet kokio parlamentinės ar vykdomosios valdžios išorės spaudimo; pabrėžia, kad būtina užtikrinti tinkamą teisminių standartų įgyvendinimą laikantis Europos standartų ir geriausios praktikos; ragina suvienodinti teismų praktiką siekiant užtikrinti nuspėjamą teismų sistemą ir visuomenės pasitikėjimą; ragina pagerinti teisingumo kokybę, dažniau naudotis neteisminėmis priemonėmis ir neteisminiu ginčų sprendimu, užtikrinti geresnį strateginį planavimą, daugiau teisių kreiptis į teismą pažeidžiamais visuomenės nariams ir didesnę profesinių bei pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimą stebint teisminių institucijų nepriklausomybę;

20. pažymi, kad esama teigiamų pokyčių įgyvendinant 2011–2015 m. kovos su korupcija programas ir stiprinant asmeninio ir institucijų sąžiningumo sistemą ir tarpinstitucinį ir tarptautinį bendradarbiavimą; pažymi, kad dar neišspręstos esminės problemos, susijusios su teisės aktų dėl pinigų plovimo, įskaitant tarpvalstybinius klausimus, įgyvendinimu, nacionalinio rizikos vertinimo atlikimu ir veiklos veiksmingumo didinimu; pakartoja, kad nepriklausoma ir visapusiškai veikianti Valstybinė korupcijos prevencijos komisija turėtų būti svarbiausia kovos su korupcija valstybės institucija; tam, kad būtų pagerintas šios komisijos darbas, ragina kompetentingas institucijas pagerinti teismų ir prokuratūros IT jungtis ir sukurti valstybės tarnautojų centrinių registrų;

2015 m. kovo 11 d., trečiadienis

21. ragina veiksmingiau įgyvendinti kovos su korupcija politiką ir teisės aktus, ypač politikos, viešojo administravimo, viešųjų pirkimų ir teisėsaugos srityse, taip pat didinti administracinius gebėjimus; primygtinai ragina šalį sukurti nuosprendžių kovos su korupcija byloje, įskaitant aukšto lygio korupcijos bylas, registravimo sistemą; ragina nepriklausomas pilietinės visuomenės organizacijos ir žiniasklaidą atskleisti korupcijos atvejus ir remti nepriklausomus ir nešališkus tyrimus ir teismo procesus; ragina prokuratūrą sudaryti sąlygas tinkamai ir laiku iširti dėl šių klausimų iškeltus ieškinius;

22. su džiaugsmu pažymi, kad įdiegta teisinė ir institucinė sistema, skirta kovai su organizuotu nusikalstamumu; giria aktyvų šalies vaidmenį vykdant regiono ir tarptautinį bendradarbiavimą, be kita ko, pasitelkiant Eurojustą ir Europolą; palankiai vertina tai, kad buvo sėkmingai atlikta daug policijos operacijų prieš organizuotas nusikalstamas grupes, ypač nutraukiant tarptautinius prekybos narkotikais ir neteisėto migrantų vežimo maršrutus;

23. smerkia visų formų politinį ir (arba) religinį ekstremizmą ir mano, kad būtina tarpvalstybiniu mastu bendradarbiauti su kitomis Vakarų Balkanų šalimis ir ES valstybėmis narėmis; palankiai vertina baudžiamojo kodekso pakeitimus, kuriais išsamiau apibrėžiama ir veikia, ir bausmės asmenims, dalyvaujantiems politinio ir (arba) religinio ekstremizmo judėjimuose; griežtai pakartoja, kad, atsižvelgiant į dabartinę tarptautinio terorizmo grėsmę, reikia turėti bendrą aktyvią užsienio, saugumo ir gynybos politikos strategiją; primena, kad įgyvendinant viešąją politiką reikėtų kovoti su visomis ekstremizmo formomis ir kad šiomis aplinkybėmis reikėtų atidžiai vengti bet kokios vienos religinės grupės stigmatizavimo;

24. apgailestauja, kad kuriant teisės aktus nepakankamai bendradarbiaujama su pilietinės visuomenės organizacijomis ir viešaisiais suinteresuotaisiais subjektais; pažymi, kad toks bendradarbiavimas turėtų būti grindžiamas tikru vyriausybės noru konsultuotis su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais tiek priimant teisės aktus, tiek formuojant politiką; pabrėžia svarbų vaidmenį, kurį pilietinės visuomenės organizacijos gali atlikti didinant visuomenės informuotumą apie stojimo procesą padarydamos jį skaidresnį, atskaitingesnį ir įtraukesnį; ragina vyriausybę padėti plėtoti pilietinę visuomenę ir kaimo vietovėse; ragina vyriausybę pradėti esmines diskusijas su universitetų bendruomene, mokslininkais ir studentais aukštojo mokslo reformos klausimu;

25. ragina valdžios institucijas iš Serbijos susigrąžinti atitinkamus Jugoslavijos slaptosios tarnybos archyvus; mano, kad skaidrus totalitarinės praeities vertinimas, įskaitant slaptųjų tarnybų archyvų atvėrimą, yra žingsnis į priekį tolesnės demokratizacijos, atskaitomybės ir stiprių institucijų linkme;

26. yra itin susirūpinęs dėl to, kad politinis ir finansinis spaudimas nuolat labai mažina žiniasklaidos nepriklausomumą; apgailestauja dėl toliau blogėjančios saviraiškos laisvės padėties, nulėmusios žemiausią užregistruotą spaudos laisvės lygį regione; atsižvelgdamas į tai apgailestauja, kad organizacijos „Žurnalistai be sienų“ žiniasklaidos laisvės indekse šalis nuo 2009 m. užimtos 34-osios vietos 2015 m. nukrito į 117-ąją vietą; su didėjančiu susirūpinimu atkreipia dėmesį į valstybės vykdomą žiniasklaidos kontrolę, įskaitant užsitiesusių priklausomybę nuo valstybės biudžeto, dažnai taikomą vidinę cenzūrą ir menkus profesinius standartus ir etiką; su susirūpinimu pažymi, kad griebiamasi šmeižto politikos ir žiniasklaidos srityje; nors ir pažymi, kad buvo imtasi kai kurių priemonių siekiant atnaujinti vyriausybės ir žiniasklaidos bendruomenės dialogą, apgailestauja, kad įstatymas dėl audiovizualinių paslaugų buvo pakeistas skubos tvarka deramai nepasikonsultavus su žiniasklaidos suinteresuotaisiais subjektais;

27. primygtinai ragina vyriausybę vykdyti žiniasklaidos pliuralizmą ir nuomonių įvairovę didinančią politiką ir užtikrinti visuomeninio transliuotojo ir žiniasklaidos reguliavimo institucijų nepriklausomumą; su susirūpinimu pažymi, kad visuomeninis transliuotojas tiek per rinkimų kampanijas (kaip nurodyta ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro ataskaitose), tiek kampanijų nevykdymo laikotarpiu (kaip nurodyta Komisijos pažangos ataskaitoje) teikė itin šališką informaciją valdančiųjų partijų naudai; palankiai vertina tai, kad vyriausybė viešai paskelbė duomenis apie vyriausybės reklamą; tačiau ragina vyriausybę padidinti kriterijų, naudojamų skiriant lėšas, skaidrumą; itin rekomenduoja Komisijai būti aktyvesnei stebint politinius pokyčius ir konsultuojant dėl jų, taip pat skatinant visų žiniasklaidos subjektų dialogą;

2015 m. kovo 11 d., trečiadienis

28. primena vyriausybei ir politinėms partijoms jų įsipareigojimą kurti integracijos ir tolerancijos kultūrą; ragina suderinti kovos su diskriminacija įstatymą su *acquis*, nes pagal šį įstatymą nedraudžiama diskriminacija dėl seksualinės orientacijos; smerkia bet kokią prievartą, nukreiptą prieš LGBTI bendruomenę ir ragina išpuolių vykdytojus, įskaitant smurtinių išpuolių prieš LGBTI paramos centrą Skopjėje vykdytojus, patraukti baudžiamojon atsakomybėn; pabrėžia, kad reikia kovoti su išankstinėmis nuostatomis romų atžvilgiu ir jų diskriminacija ir imtis tolesnių priemonių jų padėčiai gerinti, visų pirma aprūpinimo būstu, sveikatos priežiūros, švietimo ir užimtumo srityse; ragina valdžios institucijas užtikrinti lyčių aspekto taikymą visose politikos srityse, siekiant vyrų ir moterų lygybės; dar kartą išreiškia savo susirūpinimą dėl toliau gyvujančių lyčių stereotipų visuomenėje ir dėl smurto šeimose; ragina vyriausybę imtis struktūrinės lyčių nelygybės ir darbo užmokesčio skirtumo ekonomikos, politikos ir socialinėje srityse klausimų; ragina Komisiją įvykdyti priimtą įsipareigojimą per stojimo procesą pirmenybę teikti Užimtumo ir socialinės politikos skyriui ir vykdant aukšto lygio dialogą su šia šalimi stojimo klausimais pradėti iniciatyvą šiuo klausimu;

29. tebėra susirūpinęs dėl aukšto vaikų skurdo lygio ir nepakankamų institucijų, atsakingų už šios srities politikos ir strateginių veiksmų įgyvendinimą, pajėgumų; primygtinai ragina vyriausybę dėti daugiau pastangų, kad būtų įgyvendinta persvarstyta nacionalinė strategija dėl skurdo ir socialinės atskirties panaikinimo; primygtinai ragina daugiau dėmesio skirti siekiami užtikrinti, kad visi vaikai turėtų teisę teisingai ir veiksmingai kreiptis į teismą; pabrėžia, kad vyriausybė turi papildomai stengtis remti neigalius ir romų bendruomenei priklausančius vaikus; ragina dėti daugiau pastangų vaikų sveikatai ir mitybai pagerinti, itin daug dėmesio skiriant romų vaikams;

30. palankiai vertina tai, kad šalis ir toliau yra regiono lyderė sudarant sąlygas verslui, ir tai, kad pagerėjo jos rezultatai Pasaulio banko reitinge: iš 31-osios vietos 2013 m. ji pakilo į 30-ąją 2014 m.; tačiau pažymi, kad sudėtingos sutarčių vykdymo užtikrinimo sąlygos ir dažni teisiniai pokyčiai be atitinkamo konsultavimo kelia rimtų problemų verslo aplinkai; kartu pabrėžia, kaip svarbu daryti pažangą darbo teisės srityje ir stiprinti socialinį dialogą; pabrėžia būtinybę toliau gerinti verslo aplinką remiant MVI, mažinant regioninius skirtumus ir susiejant MTTP įstaigas su verslo ir užimtumo sektoriais;

31. palankiai vertina tai, kad tiesioginių užsienio investicijų srautai išliko stabilūs ir kad jie sudarė sąlygas labiau pajavairinti eksportą; pažymi, kad 80 proc. visų tiesioginių užsienio investicijų sulaukta iš ES įmonių ir kad toliau didėjo prekybos prekėmis ir paslaugomis su ES srautai; pakartoja, kaip svarbu pritraukti užsienio investicijas, ir mano, kad vėluojantis stojimo į ES procesas gali būti ekonominės integracijos stiprinimo kliūtis; pripažįsta, kad reikia didinti valstybės pajamas ir kurti darbo vietas didelio našumo sektoriuose, nes bendra ekonomikos struktūra tebėra sutelkta į mažo našumo veiklą; pabrėžia, kad visos tarptautinėms finansinėms zonoms taikomos taisyklės turėtų būti suderintos su *acquis* ir tarptautiniais reikalavimais;

32. palankiai vertina bendro nedarbo lygio sumažėjimą nuo 29,9 proc. 2013 m. pirmąjį ketvirtį iki 27,9 proc. 2014 m. trečiąjį ketvirtį; ragina vyriausybę atnaujinti savo pastangas siekiant toliau mažinti struktūrinį ir ilgalaikį nedarbą, ypač jaunimo (jo nedarbo lygis yra didesnis kaip 50 proc.) ir pažeidžiamų asmenų, įskaitant romus; ragina priimti reformas siekiant padidinti darbo jėgos aktyvumą ir judumą, taip pat sumažinti didelį neformalųjį sektorių, kuris ir toliau trukdo konkurencijai; yra susirūpinęs, kad darbo jėgos švietimo ir mokymo lygis neretai neatitinka tikrųjų ekonomikos poreikių ir kad todėl daug jaunų kvalifikuotų darbuotojų priversti emigruoti, nes šalyje sunku rasti tinkamų galimybių įsidarbinti; reiškia susirūpinimą dėl neseniai priimtų teisės aktų pakeitimų, kuriuose ginčijama teisė streikuoti, ir ragina valdžios institucijas juos persvarstyti pagal TDO standartus;

33. atkreipia dėmesį į veiksmus, kurių imtasi moterų nedarbo lygiui mažinti, tačiau ragina vyriausybę nuveikti daugiau, nes moterų nedarbo lygis vis dar yra daug aukštesnis už ES vidurkį;

2015 m. kovo 11 d., trečiadienis

34. atkreipia dėmesį į tai, kad, bendradarbiaujant su pilietine visuomene ir atitinkamomis suinteresuotomis šalimis, reikia dėti daug pastangų aplinkos srityje, visų pirma oro ir vandens kokybės, gamtos apsaugos ir atliekų tvarkymo srityse; yra susirūpinęs dėl oro ir vandens taršos; su susirūpinimu atkreipia dėmesį į didelę kenksmingų dalelių koncentraciją, kuri kelis kartus viršija leidžiamą ribą, ypač Skopjėje, Tetove, Bitoloje, Kičeve ir Kavadarcyje; ragina kompetentingas institucijas didinti savo tarpusavio bendradarbiavimą, siekiant greičiau įgyvendinti susijusius teisės aktus ir skirti pakankamai lėšų investicijoms į infrastruktūras, pvz., į nuotekų valymo įrenginius;

35. apgailestauja, kad nepasiekti 2013 m. energetikos tikslai, visų pirma susiję su energijos vartojimo efektyvumu ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimu; šiuo požiūriu ragina patvirtinti atitinkamus veiksmų planus ir juos suderinti su ES kovos su klimato kaita politika;

36. palankiai vertina tai, kad šalis išliko aktyvi ir konstruktyvi vykdant regioninį bendradarbiavimą ir kad ji neturi neišspręstų problemų dėl sienų su kaimynais; palankiai vertina būsimą šalies pirmininkavimą Vidurio Europos iniciatyvai; ragina vyriausybę padidinti bendrą darnos su BUSP deklaracijomis ir sprendimais lygį; pabrėžia, kaip svarbu palaipsniui derinti šalies ir ES užsienio politikos pozicijas;

37. palankiai vertina pažangą tiesiant šalį su Bulgarija sujungiančią geležinkelio liniją, kuri leis palaikyti geresnius ekonominius ir socialinius santykius, ir pasiryžimą užbaigti jos tiesimą;

38. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei šalies vyriausybei ir parlamentui.
